

**Ratkaisuehdotuksia**  
**Logiikan paja 2011**  
**Bonustehtävät 5-6**

5. Tutkitaan Tarskin totuusmääritelmällä lausetta  $\exists x_0 \exists x_1 \neg (P_0(x_0) \leftrightarrow P_0(x_1))$ .

$$M \models_s \exists x_0 \exists x_1 \neg (P_0(x_0) \leftrightarrow P_0(x_1))$$

joss, on olemassa  $\alpha \in M$

$$M \models_{s(\alpha/x)} \exists x_1 \neg (P_0(x_0) \leftrightarrow P_0(x_1))$$

joss, on olemassa  $\alpha \in M$  ja on olemassa  $\beta \in M$

$$M \models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} \neg (P_0(x_0) \leftrightarrow P_0(x_1))$$

joss, on olemassa  $\alpha \in M$  ja on olemassa  $\beta \in M$

$$M \not\models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} (P_0(x_0) \leftrightarrow P_0(x_1))$$

joss, on olemassa  $\alpha \in M$  ja on olemassa  $\beta \in M$

$$M \not\models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} P_0(x_0) \text{ ja } M \models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} P_0(x_1)$$

tai

$$M \models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} P_0(x_0) \text{ ja } M \not\models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} P_0(x_1)$$

joss, on olemassa  $\alpha \in M$  ja on olemassa  $\beta \in M$

$$\alpha \notin P_0^M \text{ ja } \beta \in P_0^M, \text{ tai, } \alpha \in P_0^M \text{ ja } \beta \notin P_0^M.$$

Huomaamme, että mallissa pitää olla vähintään kaksi alkioita, yksi joka kuuluu osajoukkoon  $P_0$  ja toinen joka ei kuulu, jotta kaava voisi totetua mallissa.

6. Nähdään, että kaikille  $\alpha \in M$  on olemassa  $\beta = \frac{2 - \alpha}{2} \in M$ , jolloin  $\alpha < \beta$ . Joten kaikilla

$\alpha \in M$  on olemassa  $\beta \in M$  siten, että,  $(\alpha, \beta) \in R_0^M$ . Joten Tarskin totuusmääritelmän mukaan

$$M \models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} R_0(x_0, x_1)$$

eli

$$M \not\models_{s(\alpha/x_0)(\beta/x_1)} \neg R_0(x_0, x_1)$$

eli

$$M \not\models_{s(\alpha/x_0)} \forall x_1 \neg R_0(x_0, x_1)$$

eli

$$M \not\models_s \exists x_0 \forall x_1 \neg R_0(x_0, x_1)$$

eli

$$M \models_s \neg \exists x_0 \forall x_1 \neg R_0(x_0, x_1)$$